

Šolski center Celje

Poklicna in tehniška gradbena šola Celje

PARCELNE OGRAJE V OKOLICI VELENJA

Avtorici:

**Nena Lipnik G-3. b
Manja Avberšek G-3. b**

Mentor:

Arnold Ledl, univ. dipl. inž. arh.

Celje 2007

PARCELNE OGRAJE V OKOLICI VELENJA

Šifra: M&N

Letnik: 3. letnik

Celje 2007

KAZALO

1 POVZETEK	4
2 UVOD.....	5
3 NALOGE OGRAJ	6
4 MATERIALI ZA OGRAJE.....	7
4.1 LESENE OGRAJE.....	8
4.2 KOVINSKE OGRAJE	10
4.3 KOVANE OGRAJE.....	12
4.4 BETONSKE OGRAJE.....	14
4.5 PVC-OGRAJE.....	16
4.6 ŽIČNE OGRAJE	18
5 VELIKOSTI OGRAJ	20
5.1 NIZKE OGRAJE.....	20
5.2 SREDNJE VISOKE OGRAJE	21
5.3. VISOKE OGRAJE	22
6 PARCELNE OGRAJE V PESJU	23
6.1 OGRAJE V PESJU.....	25
7 PARCELNE OGRAJE V GORICI	28
7.1 OGRAJE V GORICI.....	30
8 PRAVILNIK IN ODLOKI.....	33
9 PROBLEM	36
10 REŠITEV	36
11 IZVAJALCI OGRAJ	37
12 ZAKLJUČEK.....	38
13 ZAHVALA	38
14 VIRI IN LITERATURA.....	39
15 PRILOGE	39

1 POVZETEK

Za to temo sva se odločili zato, ker se nama je zdela tematika zanimiva in sva želeli ugotoviti, kako v okolici Velenja lastniki ograjujejo svoje parcele. Natančneje sva predelali Pesje in Gorico, saj so v centru Velenja sami bloki. Vsak lastnik objekta si želi, da je njegova lastnina varna, zato se največkrat odloči za parcelno ograjo. V nalogi sva raziskali materiale, ki se največkrat uporabljajo za ograje. Ugotovili sva tudi, katere ograje prevladujejo v okolici Velenja. Natančneje sva pregledali občinske predpise glede postavitve ograj. V nalogi sva podali raziskave in ugotovitve raziskovalne naloge.

2 UVOD

Namen najine naloge je seznaniti ljudi z raznolikostjo ograj. Le te se razlikujejo po velikosti, materialu, masivnosti, barvah... Ograje imajo veliko funkcij in so zelo pomembne za naš vsakdan. Želeli sva ugotoviti, kateri material prevladuje v Pesju in Gorici (okolica Velenja). Opravili sva veliko terenskega dela in ugotovili, da je veliko različnih ograj in materialov. Obiskali sva Občino Velenje, kjer so naju založili s kartami celotnega Velenja, dobili pa sva tudi posamezna dela Pesja in Gorice. Obiskali sva kar nekaj knjižnic, da bi dobili kaj literature na to temo.

3 NALOGE OGRAJ

Ograje so bile vedno nepogrešljiva sestavina vrtov. Čeprav se tega ne zavedamo, ograje povedo veliko o lastnikovem značaju in njegovem odnosu do okolice. Visoka ograja že na daleč govori, da se lastnik zapira pred okolico. Nizka ograja označuje odprtega lastnika. Velika večina ljudi s postavitvijo ograje označi parcelno mejo. Ograje nas varujejo tudi pred najrazličnejšimi sovražniki, ki bi lahko ogrozili naše premoženje. Zagotavljajo pa tudi varnost in zaščito otrok in otroških igralnic na prostem. Z njimi preprečimo neposreden dostop avtomobilom, kolesarjem in drugim, ki bi lahko kakorkoli ogrozili otroke. Ograje lahko služijo tudi kot okras ali opora za vzpenjavke.

4 MATERIALI ZA OGRAJE

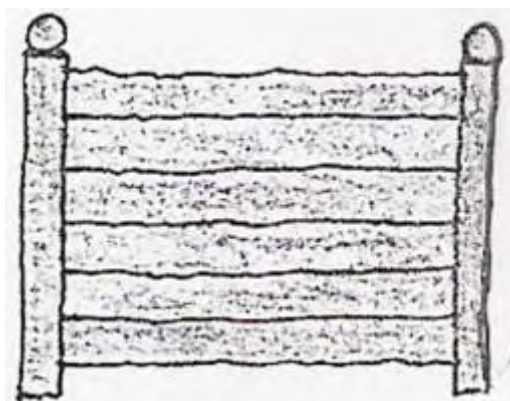
Materialov za gradnjo ograj je veliko. Uporabljajo se:

- les,
- kovinske mreže,
- kamen,
- beton,
- kovano železo,
- jekleni in aluminijasti profili,
- rastline...

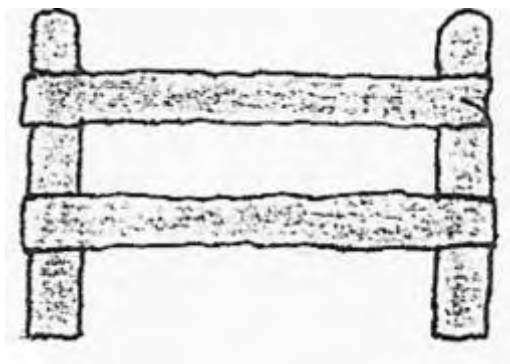
4.1 LESENE OGRAJE

V okolici Velenja so najpogostejše lesene ograje. Ljudje se zanje odločajo zato, ker so zelo lepe in cenovno ugodne. Njihova slabost pa je, da so občutljive na vremenske spremembe, predvsem na dež in sneg. Zaradi občutljivosti moramo lesene ograje impregnirati, tako je njihova življenjska doba dvakrat daljša.

Včasih, ko še niso poznali toliko materialov, da bi zavarovali lesene ograje, so te hitro sprhnele. Lesene ograje lahko polakiramo ali barvamo. Potrebujemo pa redno barvanje in so zato zahtevnejše za vzdrževanje. Za lesene ograje se uporablja les I. in II. kategorije: hrast, bor, smreka in macesen. Ogrodje lesenih ograj je železna konstrukcija, na katero dodamo oblikovan les. Lesene ograje so največkrat izdelane ročno, in sicer je to delo mizarja ali tesarja.

Skica 1: lesena ograja

Skica 2: preprosta lesena ograja

Slika 1: ograja v Gorici

Slika 2: ograja v Gorici

Slika 3: ograja v Pesju

Slika 4: ograja v Pesju

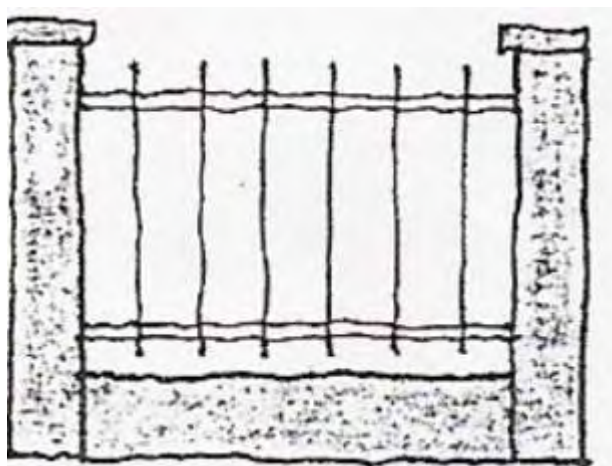
Slika 5: ograja v Pesju

Slika 6: ograja v Gorici

4.2 KOVINSKE OGRAJE

Ograje iz železa so lahko kovane ali varjene iz različnih kovinskih profilov. V današnjem času smo znova odkrili njihovo lepoto, zato se ta obrt krepi. Če se ozremo približno 50 let nazaj, ugotovimo, da so bile varjene ograje najpogostejše, saj je bil material zelo poceni in dostopen, njihova tehnologija pa razmeroma enostavna. Kovinske ograje so lahko kombinirane z različnimi elementi: kovinskimi palicami, cevnimi profili, rebrastimi armaturnimi palicami... Stiki so varjeni, na koncu so ograje prebarvane s protikorozijsko zaščito in barvami. Te ograje so lahke, varne in lepe.

Skica 3: kovinska ograja

Slika 7: ograja v Pesju

Slika 8: ograja v Pesju

Slika 9: ograja v Gorici

Slika 10: ograja v Gorici

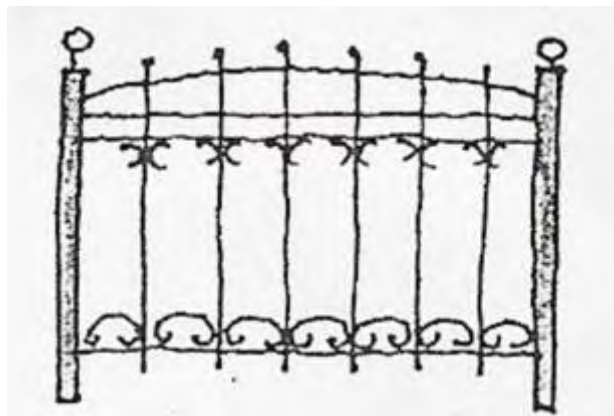
Slika 11: ograja v Gorici

Slika 12: ograja v Pesju

4.3 KOVANE OGRAJE

Ta način izdelave ograj je star okoli 1500 let. Izdelke lahko najdemo tako v Sloveniji kot tudi na tujem trgu: v Avstriji, Italiji, Nemčiji... Kovane ograje so v raznovrstnih stilih od starejših do modernih. Vsi izdelki so ročno kovani in izdelani iz raznovrstnih kovin. Kovane ograje so vroče pocinkane, kar jim podaljša življenjsko dobo. Ograje je potrebno pocinkati, ker bi jih drugače načela rja. Poleg cinkanja pa ograje še dodatno zavarujemo z barvami za kovino. Barve za kovino nam lahko služijo tudi kot dodatek, saj popestrijo videz ograje. Prednost kovanih ograj je trdnost materiala.

Skica 4: kovana ograja

Slika 13: ograja v Gorici

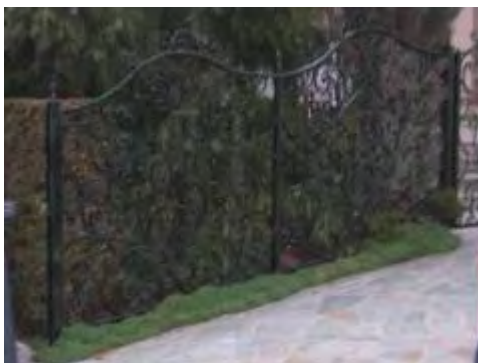
Slika 14: ograja v Gorici

Slika 15: ograja v Gorici

Slika 16: ograja v Pesju

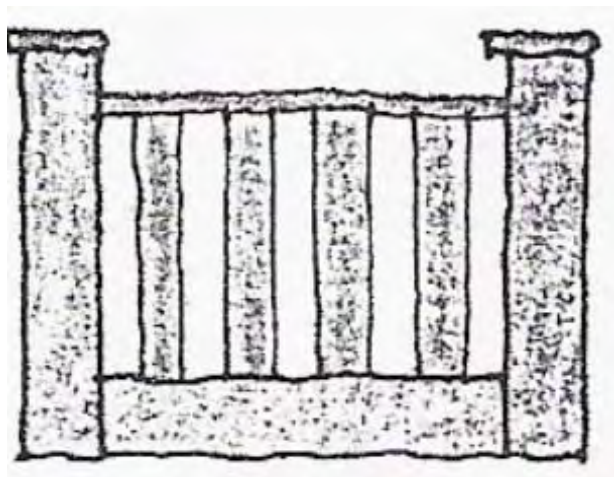
Slika 17: ograja v Gorici

Slika 18: ograja v Gorici

4.4 BETONSKE OGRAJE

Opazili sva, da je v okolici Velenja najmanj betonskih ograj. Te ograje so zelo masivne, večina betonskih ograj pa je po izdelavi polmontažnih, narejenih iz litih stebričkov in zgornje prečke. Sestavljene in pritrjene so na mestu vgraditve. Betonske ograje pridejo do izraza predvsem v zahtevni arhitekturi, tako da jo dopolnijo s svojo masivnostjo ter močjo. Osnovna oblika izhaja iz klesanega kamna. Klesani kamen so kmalu zamenjali z vlitim betonom. Ograje so narejene iz več enakih stebrov, ki so lahko oglati ali okrogli. Za izvedbo betonske ograje se odločimo, kadar želimo, da je parcelni prostor čim bolj zaprt.

Skica 5: betonska ograja

Slika 19: ograja v Pesju

Slika 20: ograja v Gorici

Slika 21: ograja v gorici

Slika 22: ograja v Gorici

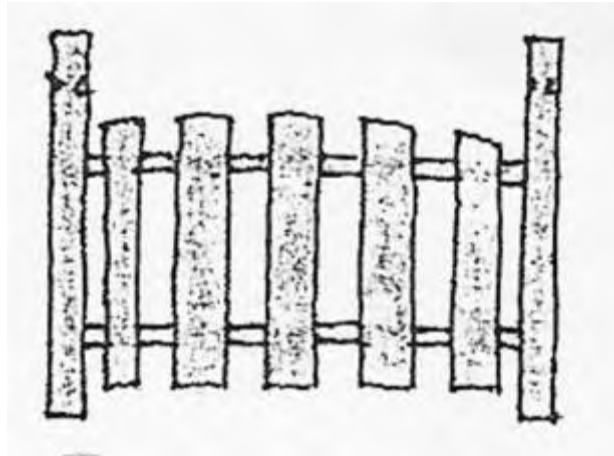
Slika 23: ograja v Pesju

Slika 24: ograja v Pesju

4.5 PVC-OGRAJE

PVC-ograje so iz različnih plastičnih mas. So zelo močne in stabilne. Njihova prednost je, da so odporne proti vlagi, vročini, mrazu, UV-žarki... Za vzdrževanje niso zahtevne, na pogled so elegantne, cenovno pa vsakemu dostopne. Najdemo jih v različnih dimenzijah, oblikah in barvah.

Skica 6: PVC ograja

V Velenju teh ograj nisva zasledili, zato sva slike poiskali na internetu.

Slika 25: slika iz interneta

Slika 26: slika iz interneta

Slika 27: slika iz interneta

Slika 28: slika iz interneta

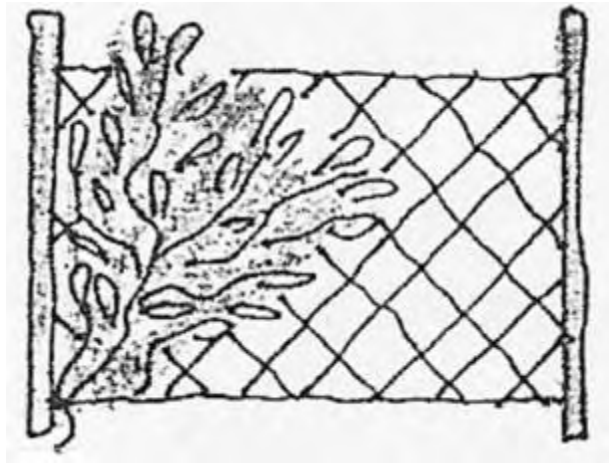
Slika 29: slika iz interneta

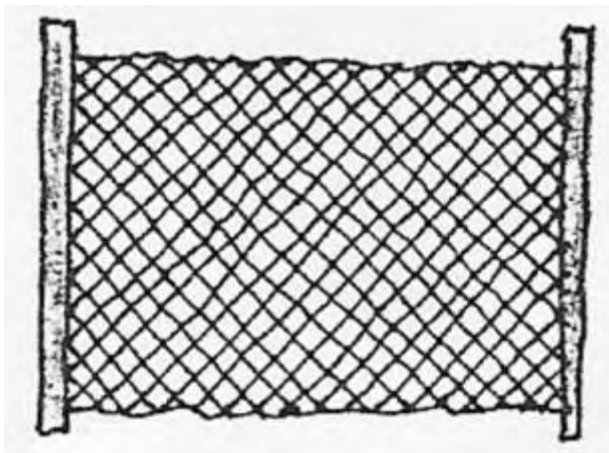
Slika 30: slika iz interneta

4.6 ŽIČNE OGRAJE

Ograje iz žične mreže ne delujejo kot močna pregrada, vendar pa je njihova namestitev enostavna. Njihova zunanja podoba je bolj ali manj enolična, kljub temu se ljudje množično odločajo za žične mreže, verjetno prav zaradi njihove enostavne namestitve.

Skica 7: žična ograja

Skica 8: žična ograja

Slika 31: ograja v Pesju

Slika 32: ograja v Pesju

Slika 33: ograja v Pesju

Slika 34: ograja v Gorici

Slika 35: ograja v Pesju

Slika 36: ograja v Pesju

5 VELIKOSTI OGRAJ

Ograje se med seboj razlikujejo po velikosti. Razdelimo jih na tri skupine:

- nizke,
- srednje visoke,
- visoke

5.1 NIZKE OGRAJE

Nizke ograje so visoke od 50 do 80 cm. Te ograje onemogočajo neposreden dostop na zemljišče. Izdelamo jih lahko kot nizke betonske ali kamnite ograje, suhozidne, nizke žive meje ali ograje z lesenim ali kovinskim polnilom, ki jih kombiniramo z zasaditvijo. Nizke ograje se uporabljajo večinoma v predvrtovih in tam, kjer želimo nakazati spremembo lastništva in opozoriti, da prehodi čez vrt niso zaželeni. Nizke ograje nimajo vrat, saj bi bila le-ta zelo nekoristna. Če želimo, lahko vhodni del poudarimo z vzorci na tlaku, vrtnimi lučmi, z rastlinjem...

Slika 37: nizka ograja

5.2 SREDNJE VISOKE OGRAJE

Srednje visoke ograje dosegajo višino od 80 do 150 cm. Onemogočajo dostop na zemljišče, delno zapirajo poglede, zmanjšujejo in ublažijo hitrost vetra.

Uporabljamo jih za omejevanje posesti, kadar želimo, da so prehodi v vrtni prostor nezaželeni, še vedno pa se lahko preko njih pogovarjamo s sosedi ali mimoidočimi. Izdelamo jih lahko kot lesene ograje z bolj ali manj razmaknjenimi prečnimi ali vzdolžnimi latami. Kovinske srednje visoke ograje lahko preraščajo rastline. Da ne bi bile preveč monotone, jih lahko kombiniramo z različnimi gradivi in rastlinami.

Slika 38: srednje visoka ograja

5.3. VISOKE OGRAJE

Visoke ograje merijo v višino od 150 do 200 cm. Visoke ograje v celoti preprečujejo dostop na zemljišče, zapirajo poglede tako navznoter kakor navzven in nas varujejo pred hrupom. Glede na to, kakšno vlogo imajo, jih izdelamo kot masivne zidove, polne lesene ograje s popolnim prekrivanjem lat, protihrupne ograje z ustreznim polnilom ali pa kot kombinacija popolnoma zaprtih ali delno prosojnih elementov.

Slika 39: visoka ograja

6 PARCELNE OGRAJE V PESJU

Čeprav je Pesje manjše naselje, je zelo veliko različnih ograj. Prevladujejo predvsem žične, sledijo jim lesene in kovinske. Opazili sva žično ograjo okoli vrtca, kar se nama ne zdi primerno. Ograja je na več straneh pretrgana, tako da lahko brez težav v notranjost vrtca pride kakšen pes ali mačka. Zaradi pretrganosti ograje se lahko poškoduje kakšen otrok. Veliko bolj primerna ograja za vrtce bi se nama zdela železna, visoka okoli 1,5 do 2 m, saj takšna ograja zagotavlja več varnosti. Opazili sva, da je kar nekaj ograj v slabem stanju in so potrebne prenove. Prevladujejo predvsem srednje velike ograje, kar sva tudi pričakovali.

Slika 40: vrtec Pesje

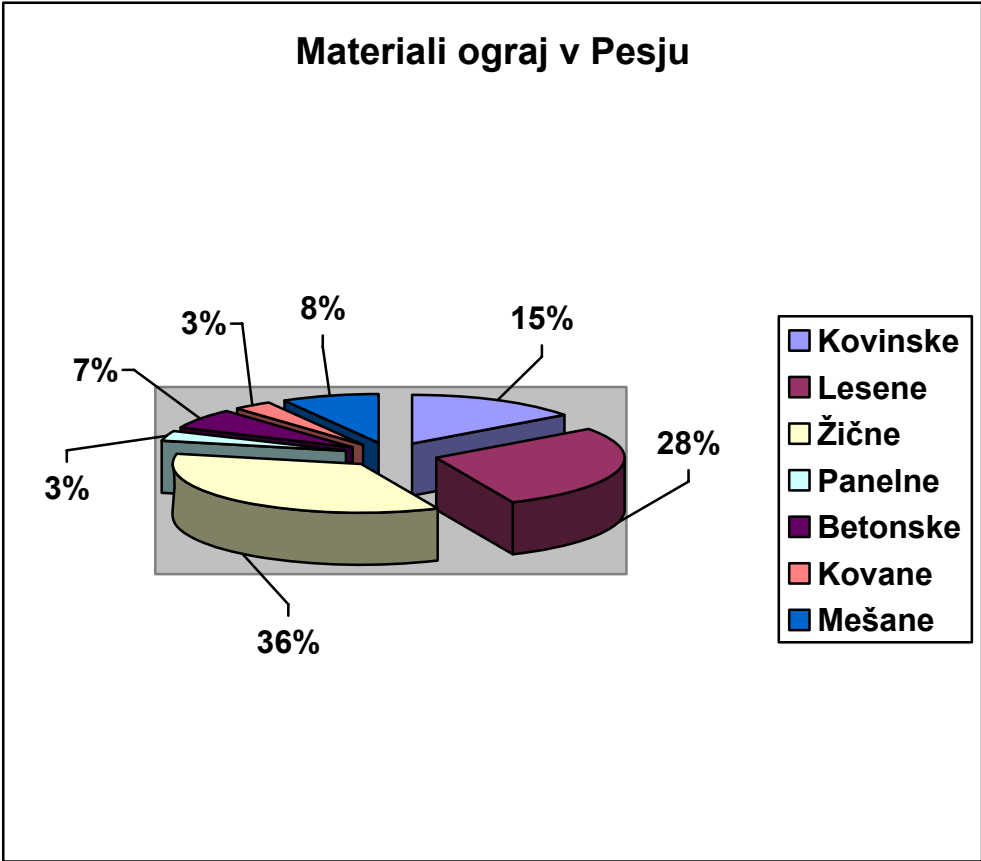
Slika 41: vrtec Pesje

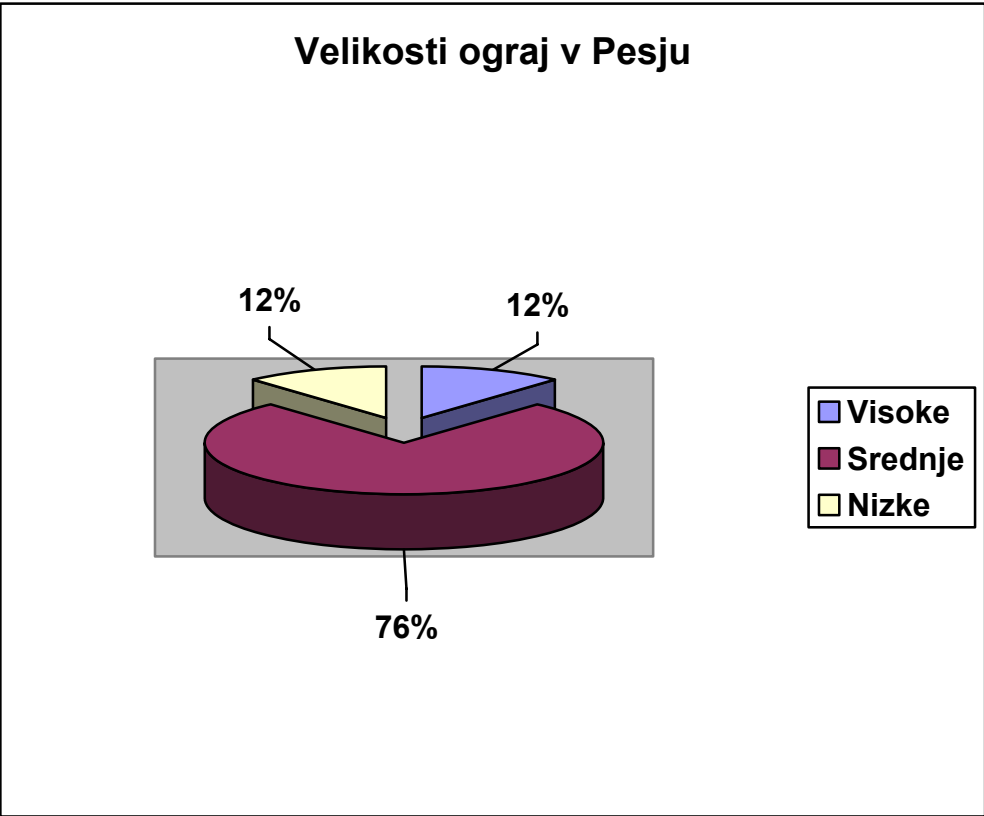
Slika 42: vrtec Pesje

Slika 43: vrtec Pesje

Graf 1: materiali ograj v Pesju

Graf 2: velikosti ograj v Pesju

6.1 OGRAJE V PESJU

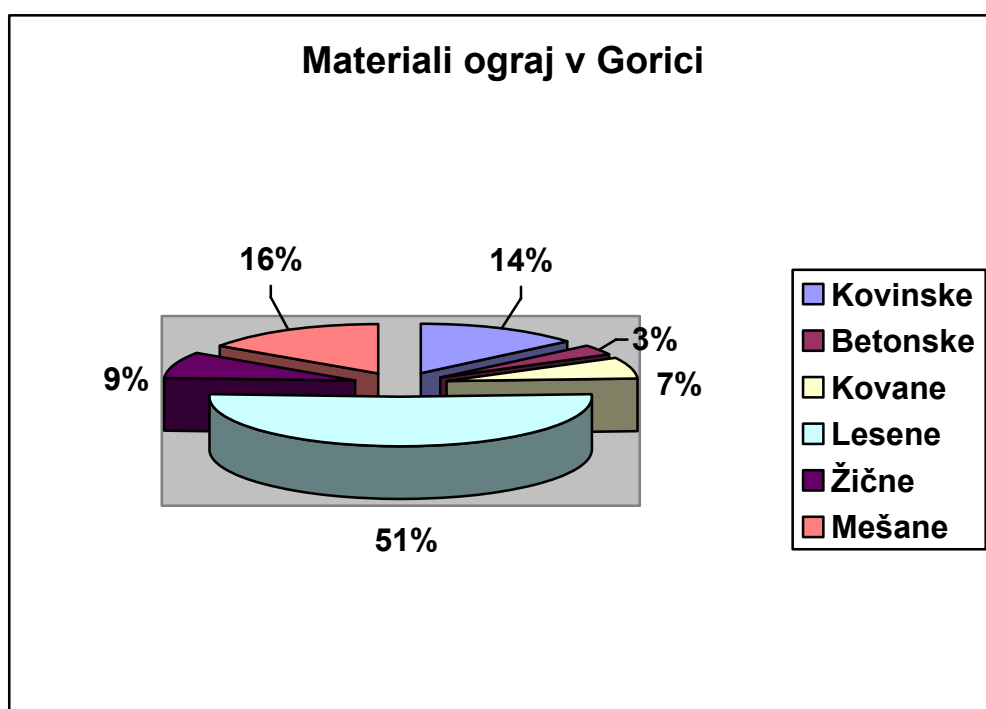

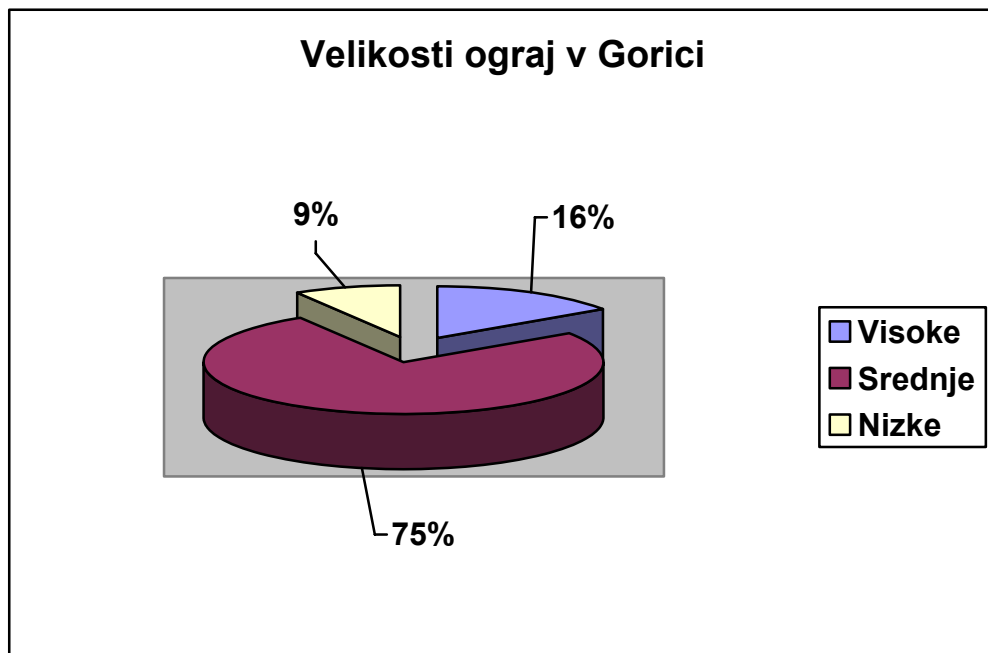
7 PARCELNE OGRAJE V GORICI

V naselju Gorica je zelo veliko hiš, ki so zelo gosto locirane. Ljudje se prav zaradi tega odločajo za ograje, saj želijo ohraniti zasebnost. Množično se odločajo za lesene ograje križnega vzorca. Opazili sva tudi nekaj mešanih ograj (beton-les). Po velikosti se ograje ne ločijo toliko, saj so po večini srednje velike.

To boljše prikazujeta naslednja dva grafa.

Graf 3: materiali ograj v Gorici

Graf 4: velikosti ograj v Gorici

7.1 OGRAJE V GORICI

8 PRAVILNIK IN ODLOKI

PRAVILNIK (za celotno Slovenijo)

o vrstah zahtevnih, manj zahtevnih in enostavnih objektov, o pogojih za gradnjo enostavnih objektov brez gradbenega dovoljenja in o vrstah del, ki so v zvezi z objekti in pripadajočimi zemljišči

6. člen
(vrste ograj)

(1) Ograje so:

1. **medsosedska ograja**, to je ograja, namenjena omejevanju dostopa tretjih oseb na gradbeno parcelo oziroma dvorišče in vrt zaradi zagotavljanja zasebnosti, če je njena višina do 1,8 m;
2. **varovalna ograja**, to je ograja, namenjena fizičnemu varovanju industrijskih in poslovnih objektov, avtocest oziroma drugih javnih cest, železnice, letališč, vzletišč in objektov navigacijskih služb zračnega prometa, pristanišč, žičnic, smučišč, nestanovanjskih stavb, vojaških objektov in drugih površin, na katerih se opravlja dejavnost, če je v primeru, ko je zidana, njena višina do 2,2 m, oziroma je v primeru, ko je žična oziroma s kovinskimi stebrički in plastično mrežo ter elastičnim vpetjem, njena višina do 4,5 m;
3. **igriščna ograja**, to je ograja, namenjena razmejitvi športnega ali otroškega igrišča od javne ali druge površine, če je v primeru, ko je zidana, njena višina do 2,2 m, oziroma je v primeru, ko je žična, njena višina do 4,5 m;
4. **oporni zid oziroma škarpa**, to je konstrukcija med dvema višinama zemljišča, namenjena za preprečevanje usipanja oziroma drsenja zemlje, če je najvišja točka konstrukcije med spodnjim in zgornjim zemljiščem naravnega terena do 1,2 m;
5. **ograja za pašo živine**, to je montažna, običajno lesena ograja ali ograja, narejena kot električni pastir, če je njena višina do 1,2 m.

ODLOK O PROSTORSKIH UREDITVENIH POGOJIH ZA GORICO v Velenju

(Odlok je objavljen v Uradnem vestniku MoV št. 4/99 in 1/02, 20/05, 26/06)

8. Postavitev ograj

27. člen

Ograje ob parcelnih mejah je dovoljeno postavljati tako, da ne zmanjšujejo prometne varnosti in, da dopuščajo redno vzdrževanje cest ter ob soglasju lastnika sosednjega zemljišča razen, ko se načrtuje postavitev ograje več kot 1,5m od parcelne meje.

Žive meje ali ograje so lahko visoke do 80cm, izjemoma pa tudi višje s tem, da ne poslabšujejo bivalnih pogojev in ob pogojih iz predhodnega odstavka tega člena. Žive meje in ograje morajo biti odmaknjene od cestišča (robnika ceste) mestnih cest (LK) najmanj 1,0 m.

Protihrupne ograje je mogoče postavljati tam, kjer hrup presega s predpisi dopustne vrednosti.

Predvidene ograje naj bodo praviloma lahke in transparentne, le v primeru, ko zakrivajo vizualno emisijo ali so protihrupna zaščita, naj bodo masivne. Priporočljiva je lesena izvedba. Prepovedana je izvedba protihrupnih ograj in zidov iz plastičnih mas.

ODLOK O PROSTORSKIH UREDITVENIH POGOJIH ZA OBMOČJE UREJANJA S 4/6, V NASELJU PESJE V VELENJU

(Odlok je objavljen v Uradnem vestniku MoV št. 17/95 in dopolnjen v Ur.v.
MoV št. 5/00, 4/07)

- (1) Gradnja enostavnih objektov (brez gradbenega dovoljenja) je dopustna le pod pogoji in merili iz Pravilnika o vrstah zahtevnih, manj zahtevnih in enostavnih objektov, o pogojih za gradnjo enostavnih objektov brez gradbenega dovoljenja in vrstah del, ki so v zvezi z objekti in pripadajočimi zemljišči (Uradni list RS št. 114/04 in 130/04) – v nadaljnjem besedilu Pravilnik A, ki ga je potrebno v celoti upoštevati;
- (2) Gradnja enostavnih objektov kot so garaže. Shrambe, vrtno lope, ute, pergole, nadstreški ipd. je dovoljena le, kadar v sklopu obstoječih objektov ni možno zadovoljiti manjkajočih tovrstnih potreb. Pri novogradnjah se garaže in drugi pomožni prostori uredijo v sklopu objekta;

9 PROBLEM

Največkrat problemi nastajajo, kadar se odločimo za ograjo, vendar pri postavitvi ne upoštevamo občinskih predpisov glede postavitve ograj. Do prepira med sosedi lahko pride, če ne upoštevamo odmika od parcelne meje. Ograjo moramo postaviti toliko od parcelne meje, da jo lahko vzdržujemo ter popravljamo tudi z zunanje strani, vendar moramo pri tem stati na svoji parceli. Kadar pa želimo, da bi naša ograja potekala povsem na meji parcele, pa se moramo za to dogovoriti s sosedom. Ta dogovor se mora podpisati in nato odnesti na občino. V primeru, da se sosed s tem ne strinja pa moramo upoštevati predpisano razdaljo.

10 REŠITEV

Če hočemo za nas ugodno rešitev, predlagava kompromis s sosedom. Če pa do tega ne moremo priti, se obrnemo na občino in upoštevamo občinske predpise glede postavitve ograj.

11 IZVAJALCI OGRAJ

Tukaj sva našteli nekaj slovenskih izdelovalcev ograj:

- Kočever&Thermotron d.o.o. (panelne, mrežne ograje)
- Ograje Mihalič (kovane, žične ograje)
- Givos d.o.o. (PVC ograje)
- Bomont Aleksander Bobnič s.p.
- Zrnec Romana s.p. (galvanizacija, kovinski izdelki)
- Pučko cementni izdelki d.o.o.
- Leskovplast s.p. (PVC ograje)
- Dominox (kovinske ograje)

12 ZAKLJUČEK

Cilj najine naloge je bil dosežen. Zastavili sva si, da bova fotografirali ograje v okolici Velenja in naredili povzetek iz fotografij. Ugotovili sva, kateri material je najpogostejši in za katere višine se ljudje najpogosteje odločajo. Natančneje sva spoznali materiale, ki so primerni za gradnjo ograj.

13 ZAHVALA

Radi bi se zahvalili podjetju Kočever&Thermotron, ker so bili edini od 13-ih, ki so odgovorili na najina vprašanja. Zahvalili bi se tudi najinemu mentorju prof. Arnoldu Ledlu, za svetovanje in prof. Mojci Kostanjšek za pomoč pri prevodih.

14 VIRI IN LITERATURA

Knjigi:

Andrew Wormer: Stonescaping

Mary Ellen Polson: Curb appeal

Internetne strani:

<http://www.ograje.com>

<http://www.givos.si>

<http://www.ograje.si>

15 PRILOGE

- Karta: mesto Velenje z oznako obravnavanih naselij
- Karta: naselje Pesje z lokacijami fotografiranih ograj
- Karta: KS Gorica z lokacijami fotografiranih ograj